

Ποτέ δεν ξέρεις τι μπορεί να αντιμετωπίζει ένας έφηβος

Ο Τζέι Ασερ συγγραφέας του «Δεκατρία Γιατί» μιλάει για τις αυτοκτονίες των νέων

της ΣΑΝΤΡΑΣ ΒΟΥΛΓΑΡΗ

Μια μέρα ο Κλέι βρίσκει στη βεράντα του σπιτιού του ένα πακέτο με το όνομά του. Όταν το ανοίγει ανακαλύπτει εφτά κασέτες που έχουν ηχογραφηθεί από τη Χάννα, πρώην συμμαθήτριά και κρυφό του έρωτα. Μόνο που η Χάννα έχει δώσει τέλος στη ζωή της εδώ και δύο εβδομάδες. Το βιβλίο του 37χρονου Αμερικανού συγγραφέα Τζέι Ασερ που κυκλοφόρησε πρόσφατα στα ελληνικά από τις εκδόσεις Πατάκη, (μετάφραση Αργυρώ Πιπίνη) έχει στην καρδιά του τη βαθιά κατανόηση της εφηβικής σύγχυσης. Έξι χρόνια μετά την κυκλοφορία του στις ΗΠΑ έρχεται στην Ελλάδα της «κρίσης» σε μια περίοδο που όπως μας ενημερώνουν οι ειδικοί οι αυτοκτονίες εφήβων στη χώρα μας έχουν πληθύνει.

Οι κεραίες του πρωτοεμφανιζόμενου Ασερ είναι συντονισμένες στην απελπισία των εφήβων καθώς, όπως ο ίδιος παραδέχεται, έχει αντιλήσει την έμπνευσή του από ένα συγκεκριμένο συμβάν της ζωής του: την απόπειρα αυτοκτονίας που έκανε μια κοντινή του συγγενής, όταν ήταν στην ηλικία της Χάννα.

Στο πλαίσιο της έκδοσης του βιβλίου οι εκδόσεις Πατάκη συνεργάστηκαν με τον μη κυβερνητικό οργανισμό «Η Κλίμακα», η οποία λειτουργεί από το 2007 τη Γραμμή Παρέμβασης για την Αυτοκτονία με το νούμερο 1018. Η Γραμμή λειτουργεί σε εικοσιτετράωρη βάση, επτά ημέ-

“

Συχνά είναι το μάζεμα πολλών πραγμάτων που βαραίνουν. Είναι αναγκαίο να γνωρίζουν οι κοντινοί μας ότι μπορούν να μας μιλήσουν, ότι θα ακούσουμε και θα τους πάρουμε στα σοβαρά.

ρες την εβδομάδα και δέχεται κλήσεις από κινητό ή σταθερό τηλέφωνο από όλες τις περιοχές της Ελλάδας, με αστική χρέωση.

Η ανάγνωση του βιβλίου παράλληλα με τη συνειδητοποίηση πως κάπου πολύ κοντά μας έφηβοι έχουν φτάσει να σκεφτούν να δώσουν τέλος στη ζωή τους ήταν η αφορμή για μια διερεύνηση του πόσο το βιβλίο αφορά τη δική μας πραγματικότητα και τι έργο γίνεται τα τελευταία χρόνια από την «Κλίμακα». Σημείο εκκίνησης ήταν καταρχάς μια συνομιλία με τον συγγραφέα Τζέι Ασερ για το «Δεκατρία Γιατί».

– Με ποιο τρόπο πιστεύετε πως η ζωή της Χάννα θα ήταν διαφορετική και θα είχε αποφύγει την αυτοκτονία;

– Δεν ήθελα οι αναγνώστες μου να εστιάζουν σε ένα ή δύο γεγονότα και να πουν «εάν δεν συνέβη το συγκεκριμένο η Χάννα θα ήταν καλά». Συχνά είναι το μάζεμα πολλών πραγμάτων που βαραίνουν. Ηθέλα αυτό να είναι μια υπενθύμιση πως είναι πάντα σημαντικό να φερόμαστε στους ανθρώπους με σεβασμό γιατί ποτέ δεν ξέρεις τι μπορεί να αντιμετωπίζουν.

– Ποιοι είναι οι τελικοί λόγοι που οδήγησαν τη Χάννα στην αυτοκτονία;

– Η Χάννα έχασε την ελπίδα ότι τα πράγματα μπορούσαν να βελτιωθούν. Κανείς δεν επιλέγει να χάσει την ελπίδα του όμως όταν το κάνει, βρίσκεται σε επικίνδυνα εδάφη. Γι' αυτό τον λόγο είναι αναγκαίο να γνωρίζουν οι κοντινοί μας ότι μπορούν να μας μιλήσουν, ότι θα ακούσουμε και θα τους πάρουμε στα σοβαρά.

– Θα μπορούσαν η οικογένεια και οι φίλοι της να είναι πιο υποστηρικτικοί;

– Υπάρχει πάντα ένας τρόπος να είμαστε πιο υποστηρικτικοί. Όμως αυτό απαιτεί οι άλλοι να αισθάνονται άνετα να μας μιλήσουν. Κι επίσης να έχουν την επιθυμία να βοηθηθούν. Νομίζω ότι σε κάθε στάδιο της ζωής μας είναι σημαντικό να νιώθουμε υποστήριξη, δεν αλλάζει αυτό καθώς μεγαλώνουμε απλά ας μπορούμε να χειριστούμε τις καταστάσεις και τα αισθήματά μας

Έξι χρόνια μετά την κυκλοφορία του στις ΗΠΑ, το βιβλίο του συγγραφέα Τζέι Ασερ «Δεκατρία Γιατί» έρχεται στην Ελλάδα της κρίσης σε μια περίοδο, που όπως μας ενημερώνουν οι ειδικοί, οι αυτοκτονίες εφήβων στη χώρα μας έχουν πληθύνει.

Ο 37χρονος Τζέι Ασερ εμπνεύστηκε από την απόπειρα αυτοκτονίας μιας συγγενούς του.

καλύτερα, καθώς μαθαίνουμε από τις εμπειρίες της ζωής.

– Ποια είναι η κατάσταση στις ΗΠΑ σήμερα σε σχέση με τις αυτοκτονίες των εφήβων;

– Υπάρχει μια αύξηση και μια πτώση συνεχώς η οποία ακολουθεί τις επίσης συνεχόμενες κοινωνικές αλλαγές. Το βιβλίο μου κυκλοφορεί τα τελευταία έξι χρόνια και ο δείκτης έχει αλλάξει για διαφορετικούς λόγους. Οι άνθρωποι έχουν αρχίσει να μιλάνε για σοβαρά θέματα που τους απασχολούν, να ζητούν βοήθεια που είναι πολύ καλό. Όμως η πίεση στη δουλειά, η ανεργία και τα οικονομικά ζητήματα προβληματίζουν και προκαλούν μεγάλο άγχος κάτι που συχνά οδηγεί σε αύξηση των αυτοκτονιών.

Το 95% των αυτόχειρων μπορούσε να σωθεί εάν είχε ζητήσει βοήθεια

Ο ψυχολόγος της «Κλίμακας» Άρns Βιόλατζης μίλησε στην «Κ» για τους λόγους που ωθούν τους Έλληνες έφηβους στη σκέψη ή την απόπειρα αυτοκτονίας.

«Η ελληνική πραγματικότητα διακρίνεται από το υψηλότερο ποσοστό ανεργίας στους νέους σε όλη την Ευρωπαϊκή Ένωση, θέτοντας πολλά, νέα παιδιά αλλά και μεγαλύτερους, μπροστά σε πραγματικό αδιέξοδο. Ο έφηβος ή ο νέος έχει κοινωνικοποιηθεί υιοθετώντας τους όρους αξίας της οικογένειας και του κοινωνικού περιβάλλοντος που επέτασαν το διάβασμα, τη σοβαρότητα και τον σεβασμό στους θεσμούς, πιστεύοντας ότι αυτό θα τον οδηγούσε τουλάχιστον σε μια αξιοπρεπή διαβίωση.

Σκληρή πραγματικότητα

Όμως η πραγματικότητα που βρίσκει μπροστά του τα χρόνια της οικονομικής κρίσης είναι τελείως διαφορετική. Η απλή επιβίωση μπορεί να εξαρτηθεί ακόμα και από την τύχη, οι γονείς έχουν μεγάλες οικονομικές δυσκολίες και το μέλλον προδιαγράφεται τουλάχιστον αβέβαιο. Ο νέος άνθρωπος που είναι ρυθμιζόμενος από τη φύση για να είναι ενεργός και δημιουργικός βρίσκεται σε θέση που δεν μπορεί να κάνει σχεδόν

Πηγή έμπνευσης

Ο Τζέι Ασερ αναφέρθηκε στους λόγους που τον οδήγησαν να γράψει το βιβλίο «Δεκατρία Γιατί». «Μια στενή συγγενής μου αποπειράθηκε να αυτοκτονήσει πριν από αρκετά χρόνια. Δεν ήταν η άμεση έμπνευση για τον χαρακτήρα της Χάννα, όμως όταν μου ήρθε η ιδέα για το βιβλίο ένιωσα πως ήταν κάτι για το οποίο μπορούσα να συζητήσω, κάτι που ήταν σημαντικό να πω. Πολλά από τα σχόλια που παίρνω από έφηβους λένε πως το βιβλίο τους έκανε να συνειδητοποιήσουν πως δεν είναι μόνοι. Επιτέλους, έγιναν κατανοητοί κι ένιωσαν πως οι άνθρωποι γύρω τους μπορούσαν να καταλάβουν εάν ζητούσαν βοήθεια. Το πιο συχνό σχόλιο που ακούω πάντως είναι πως τους υπενθυμίζει πως ακόμη και τα μικρά πράγματα που λέμε ή κάνουμε μπορούν να έχουν μεγάλη επίδραση στους άλλους με έναν αρνητικό ή θετικό τρόπο».

τίποτα από όσα μέχρι πριν από τρία ή τέσσερα χρόνια θεωρούνταν δεδομένα. Η έλλειψη δημιουργικότητας, ο ακρωτηριασμός της φαντασίας και η απαγόρευση να κάνει όνειρα και να τα πραγματοποιεί μπορεί να οδηγήσουν σε αβάσταχτο ψυχικό πόνο με αποτέλεσμα οι πιο ευάλωτοι χαρακτήρες

«Η έλλειψη δημιουργικότητας οδηγεί σε αβάσταχτο ψυχικό πόνο. Οι πιο ευάλωτοι γίνονται θύματα αυτοκαταστροφικών συμπεριφορών», εξηγεί ο ψυχολόγος της «Κλίμακας».

να γίνονται θύματα του αυτοκτονικού ιδεασμού, των αυτοκαταστροφικών συμπεριφορών η ακόμα και της αυτοκτονικότητας.

Η «Κλίμακα» έχει καταθέσει συγκεκριμένες προτάσεις στην πολιτεία σχετικά με την εφαρμογή εθνικής στρατηγικής για την πρόληψη και αντιμετώπιση του προβλήματος. Το πιο άσχημο από όλα είναι ότι το 95% των αυτόχειρων, οποιασδήποτε ηλικίας θα μπορούσε να είχε σωθεί εάν είχε ζητήσει βοήθεια από κάποιον εξειδικευμένο επιστήμονα».